

**การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการสอนศตวรรษที่ 21:
กรณีของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม***
**Join Forces to Improve the 21st Century Teaching Skills:
A Case of Samlium Municipal School**

ศุภพาพิศย์ เปรมียวงศา และวิฑูล ทาชา
Supapapit Premiyawongsa and Witoon Thacha
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Supapapit1123@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้วยการรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการสอนศตวรรษที่ 21: กรณีของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม โดยการวิจัยเชิงคุณภาพอิงกับปรัชญา กำหนดนิยม ปรากฏการณ์นิยม เน้นการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่และความหมายของสิ่งนั้น มีผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน ดำเนินการ 2 ภาคเรียน ในปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสังเกต 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กลุ่ม 3) แบบตรวจสอบหรือบันทึกและ 4) แบบประเมินผลการบรรลุความคาดหวังจากการพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่รับได้จากเครื่องมือที่เลือกใช้ในการวิจัยที่ได้จากการจัดกิจกรรมทั้ง 10 ขั้นตอน นำมาวิเคราะห์ร่วมกันเป็นระยะๆ โดยคาดหวังผลจากการพัฒนา 3 ประการ คือ 1) เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติของครู การจัดกิจกรรม และคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 2) เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติในตัวผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย 3) เกิดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติในลักษณะเป็นทฤษฎีฐานรากในบริบทเฉพาะของโรงเรียนแห่งนี้

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยแสดงระดับการปฏิบัติของครู ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 หลังการปฏิบัติวงจรที่ 1 และหลังวงจรที่ 2 สูงขึ้นจากก่อนการปฏิบัติ 2) ผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการทำงาน การสะท้อนผลและการทำงานอย่างครบ



วจจร 3) องค์ความรู้ที่ได้รับคือ ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้น แนวคิดและกลยุทธ์ที่นำมาใช้เป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่อต้าน การเอาชนะการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นที่สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การรวมพลัง; การพัฒนา; ทักษะการสอน

Abstract

This research aimed to improve the quality of students by joining forces to develop 21st century teaching skills in case of Samlium Municipal School. The method used in the Philosophy phenomenon. It focuses on descriptive studies to understand what it is and what it means., and there were ten teachers voluntarily participating. The study had been done in two semesters of the academic year 2020. Research tools were: 1) Observation form 2) In-depth interview form, Group interview form, 3) Check or Record form, and 4) Evaluation for development expectations form. The three expectations from the development outcomes were: 1) the improvement under the identified indicators: a) teacher performance, b) organizing teaching activities and c) the students characteristic, 2) the researcher, the research participants, and the entire teaching staff learned from practice, and 3) the knowledge, which had been obtained from the practice as a foundation theory in this school.

The results revealed that: the average means of teacher performance in developing 21st century teaching skills, teaching activities of teachers in developing teaching skills in the 21st century, and student characteristics in developing 21st century teaching skills after the 1st and after the 2nd cycles were higher than before the operation. Secondly, the researcher and co-investigator learned from the practice of many issues as follows: Awareness of the importance of participation in work reflection, and experience Lastly, the knowledge: Expected change, Driving factors, Resistance to change and overcoming resistance drive change. The details of each issue can be used as a model for the students in developing 21st century teaching skills. Moreover, the concept can be applied to other new conceptual developments.

Keywords: Joining forces; development; Teaching Skills



1. บทนำ

ระบบการศึกษาในปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโลก โรงเรียนต้องเตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยโรงเรียนจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการที่จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมมากกว่าความสำเร็จทางวิชาการ แต่เพียงอย่างเดียว ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนต้องสร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมความรู้และทักษะต่อกับโลกและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลก โรงเรียนควรเป็นสถานที่ใช้เป็นศูนย์รวมการประสานระหว่างครู และผู้เรียนในการติดต่อกับชุมชนและสังคม (สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์, 2560, หน้า 2843-2854) ในศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนา แนวโน้มการจัดการศึกษาจำเป็นต้องบูรณาการทั้งด้านศาสตร์ต่างๆ การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ต้องเรียนจากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้วิชาเพื่อดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง บูรณาการเรียนในห้องเรียนและชีวิตจริง สามารถดึงความสามารถ ความคิด ทักษะของตัวนักเรียนออกมาให้มากที่สุด (อดุลย์ วงศ์ศรีคุณ, 2557, หน้า 1-17)

ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องตระหนักถึงแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของเทคโนโลยี และสอดคล้องกับสิ่งที่อนาคตจะนำมาสู่การศึกษา ครูในศตวรรษที่ 21 ที่ดีนั้น ตระหนักถึงโอกาสในการทำงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ของนักเรียน และสนับสนุนให้มีการคิดและวางแผน

ล่วงหน้า เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนทุกคนจะไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง และท้ายสุด ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องใช้กลยุทธ์ทางการสอน เพื่อให้แน่ใจว่าการศึกษามุ่งเน้นไปที่การเตรียมพร้อมให้ลูกหลานของเราในวันนี้สำหรับอนาคตว่าผู้เรียนจะอยู่ที่ไหนและผู้เรียนจะทำงานที่ไหนไม่ใช่โลกของเราในปัจจุบัน ครูในยุคการศึกษาไทย 4.0 ต้องเป็นครูมืออาชีพโดยมีความรู้ในศาสตร์ด้านเนื้อหาความรู้ในวิชาที่สอน และศาสตร์ด้านการสอน มีความสามารถในการปฏิบัติการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี มีความสามารถในด้าน ICT เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมความเป็นครู สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเป็นผู้ที่พัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0 ให้เป็นบุคคลากรของประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอในการสร้างนวัตกรรมจนได้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพส่งขายไปยังต่างประเทศเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ ลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ปฏิเสธไม่ได้หลังจากการวิจัยอย่างละเอียดในเว็บไซต์ กรณีศึกษาและการอภิปรายที่หลากหลายพบว่า มีลักษณะเฉพาะ 8 ประการ ที่สามารถพบเห็นได้ในครูผู้สอนทุกคนในศตวรรษที่ 21 ลักษณะเหล่านี้ อธิบายได้ดังนี้ 1) นักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) 2) การคิดไปข้างหน้า (Forward Thinking) 3) การทำงานอย่างมีส่วนร่วม (Actively Engaged) 4) การพลิกกลับ (Reversal) 5) สิ่งที่เกี่ยวข้อง (Related Things) 6) สังคม (Social) 7) การเป็นผู้เรียนรู้อย่างตลอดชีวิต (Being a Lifelong Learner) 8) ความร่วมมือกัน (Cooperation) (ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2560, หน้า 14-29)



โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียน ทั้งสิ้น 900 คน จัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบและแนวทางในการ จัดทำโดยนำกรอบหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนสิ่งที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เท่าที่ควรของโรงเรียนจากการประเมินผลรวม ภายในสถานศึกษา พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ขาดการบูรณาการแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน ส่งผล ทำให้เด็กมีการบ้านมากมายและต้องเรียนกวดวิชา ซึ่งครูก็มักจะเก็บเทคนิคการสอนไว้สอนพิเศษเพื่อ ทหารายได้ ขณะที่ครูรุ่นใหม่บางคนขาดประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดบทเรียนสำเร็จรูป และใช้การคัดลอก ซึ่งมีเนื้อหาไม่ครบตามตัวชี้วัด ในหลักสูตร บางครั้งยังอ่านคู่มือการสอนไม่เข้าใจ และไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ครูมีภาระงานอื่น มากจึงไม่มีเวลาในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูจึงไม่มีคุณภาพในการ พัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจและมุ่งที่จะพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้ตรงตามจุด มุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการประกัน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน เทศบาลบ้านสามเหลี่ยม การพัฒนาทักษะการสอน สำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยระเบียบวิธีการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งมีลักษณะสำคัญเป็นการวิจัย

ที่อิงกับทฤษฎีสังคมเชิงวิพากษ์ (Critical Social Theory) และทฤษฎีหลังสมัยใหม่นิยม (Theories of Postmodernism) ที่เชื่อเกี่ยวกับประสบการณ์ ที่มีอยู่จริงของมนุษย์ การตั้งศักยภาพของมนุษย์ ออกมาใช้ให้เต็มที่ การให้ความสำคัญกับการมี ส่วนร่วมและความเป็นประชาธิปไตยในการกระทำ และการส่งผลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดการ เรียนรู้ และเกิดความรู้ใหม่จากการปฏิบัติ เป็นการ วิจัยแบบล่างขึ้นบน ที่ทั้งผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการ วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยในลักษณะเป็นความร่วมมือ (Collaboration) ที่ต่างมีสถานะที่เท่าเทียมกัน (Equally) เป็นการวิจัยที่ผู้ถูกวิจัยเปลี่ยนบทบาท จากการเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) เป็นผู้กระทำ (Active) หรือผู้ร่วมกระทำ (Participant) หรือ เปลี่ยนวิธีการวิจัยจากผู้เรียน (On Them) เป็นการ วิจัยโดยผู้เรียนและเพื่อผู้เรียน (By Them and for Them) จากกระบวนการของวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนผล (Reflecting) ในลักษณะที่เป็น วงจรแบบเกลียวสว่าน (Spiral Cycle)ที่มีการ ดำเนินการต่อเนื่องกันไม่สิ้นสุด มุ่งการเปลี่ยนแปลง ที่คาดหวังว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน อันเนื่องมาจากความมีพันธะผูกพันในสิ่งที่ทำจาก บทบาทการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนนั้น

จากการสังเคราะห์ทัศนะของนักวิชาการ พบว่า มีคำอธิบายเป็นแนวคิดใน 8 ประเด็นหลัก เหล่านี้ถือเป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการ เรียนรู้สำหรับการศึกษาศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการของโรงเรียนแห่งนี้ จึงสนใจที่จะพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียน



ด้วยแนวคิดของ การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่จะช่วยให้การพัฒนาบรรลุผลสำเร็จ เพราะเป็นการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตยในการกระทำที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทำงานร่วมกันในลักษณะเป็นความร่วมมือ (Collaboration) ที่ต่างมีสถานะที่เท่าเทียมกัน (Equally) เป็นการวิจัยโดยพวกเขาและเพื่อพวกเขา (By Them and for Them) จากกระบวนการของวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนผล (Reflecting) ในลักษณะที่เป็นวงจรแบบเกลียวสว่าน (Spiral Cycle) ที่มีการดำเนินการต่อเนื่องกันไม่สิ้นสุด มุ่งการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนอันเนื่องจากความมีพันธะผูกพันในสิ่งที่ทำจากบทบาทการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้วยแนวคิด การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม โดยคาดหวังผลจากการพัฒนา 3 ประการ คือ

1.1 เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติของครู การจัดการกิจกรรมการสอนของครู และคุณลักษณะที่

เกิดขึ้นกับนักเรียน

1.2 เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติในตัวผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และครูทั้งโรงเรียน

1.3 เกิดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติในลักษณะเป็นทฤษฎีฐานรากในบริบทเฉพาะของโรงเรียนแห่งนี้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพอิงกับปรัชญากำหนดนิยม ปรัชญาการณนิยม เน้นการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่และความหมายของสิ่งนั้น กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น มีผู้ร่วมวิจัย (Participants) เป็นผู้บริหารและครูที่สมัครใจ จำนวน 10 คน จากครูในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 58 คน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีบทบาท มีสถานะที่เท่าเทียมในการร่วมกันคิด ปฏิบัติ สังเกตและสะท้อนผลของการวิจัยทั้ง 2 วงจร 10 ขั้นตอน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของ Mills (2007) ซึ่งจำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) แบบสังเกต (Observation) 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) 3) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) 4) แบบตรวจสอบหรือบันทึก (Examining / Record) เช่น บันทึกอนุทิน แผนที่ เครื่องมือบันทึกเสียงและบันทึกภาพ หลักฐานสิ่งของบันทึกภาคสนาม และ 4) แบบประเมินผลการบรรลุความ



คาดหวังจากการพัฒนา

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงานนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ตามแนวคิดของวิโรจน์ สารัตนะ (2561) ที่มีวงจรการปฏิบัติของกิจกรรมการวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Act) การสังเกต (Observe) การสะท้อนผล (Reflect) จำนวน 2 วงจร มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานใน 2 วงจรดังกล่าวเป็น 10 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการ (Preparation) 2) การวางแผน (Planning) 3) การปฏิบัติ (Acting) 4) การสังเกต (Observing) 5) การสะท้อนผล (Reflecting) 6) การวางแผนใหม่ (Re-Planning) 7) การปฏิบัติใหม่ (Re-Acting) 8) การสังเกตผลใหม่ (Re-Observing) 9) การสะท้อนผลใหม่ (Re-Reflecting) 10) การสรุปผล (Conclusion) คำนี้ถึงหลักการ 10 ประการ ดังนี้ 1) บริบทเฉพาะ 2) ทักษะที่หลากหลาย 3) มุ่งการเปลี่ยนแปลง 4) มุ่งให้เกิดการกระทำเพื่อบรรลุผล 5) รับฟังข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมวิจัยทุกคน 6) วิเคราะห์ วิพากษ์และประเมินตนเอง 7) ตระหนักในศักยภาพ ความเชี่ยวชาญและการเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากภายในชุมชนเอง 8) เรียนรู้จากการกระทำทั้งสำเร็จและไม่สำเร็จ เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ 9) การมีบันทึกของผู้ร่วมวิจัยทุกคน เช่น การเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมและการปฏิบัติ การเปลี่ยนแปลงในคำอธิบายสิ่งที่ปฏิบัติการ

เปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางสังคมและรูปแบบองค์การ การพัฒนาตนเองจากการร่วมในการวิจัย เป็นต้น 10) นำไปสู่การปฏิบัติหรือการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำนี้ถึงจรรยาบรรณ 10 ประการ ดังนี้ 1) รับผิดชอบต่อการรักษาความลับ 2) ผู้ร่วมวิจัยเข้าถึงข้อมูลต่างๆ อย่างเสมอภาคกัน 3) ทิศทางการวิจัยและผลลัพธ์ที่คาดหวังเกิดจากการตัดสินใจร่วมกัน 4) ให้ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการวิจัยมากที่สุด 5) มีการปรึกษาหารือร่วมกัน และข้อเสนอแนะได้รับการเห็นชอบจากทุกฝ่าย 6) การสังเกตหรือการตรวจสอบเอกสารเพื่อจุดมุ่งหมายอื่นต้องได้รับการอนุญาตก่อน 7) ผลการดำเนินงานจะยังคงปรากฏให้เห็นและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นให้ข้อเสนอแนะได้ 8) ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์งานเขียนหรือทัศนคติของคนอื่นโดยขาด การเจรจาต่อรองก่อนการจัดพิมพ์เผยแพร่ 9) ผู้วิจัยต้องแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของกระบวนการวิจัยแต่เริ่มแรก รวมทั้งข้อเสนอแนะและผลประโยชน์ 10) ผู้ร่วมการวิจัยต่างมีอิทธิพลต่อการทำงานแต่ผู้ที่ไม่ประสงค์มีส่วนร่วมต้องได้รับการยอมรับและเคารพในสิทธิส่วนบุคคล

นอกจากนั้น ยังคำนี้ถึงบทบาทของผู้วิจัย 10 ประการ ดังนี้ 1) เป็นครู 2) เป็นผู้นำ 3) เป็นผู้ฟังที่ดี 4) เป็นนักวางแผน 5) เป็นนักออกแบบ 6) เป็นนักวิเคราะห์ 7) เป็นนักสังเคราะห์ 8) เป็นนักสังเกตการณ์ 9) เป็นนักรายงานผล 10) เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้มีสรุปผลการวิจัยที่น่าเสนอ เพื่อการอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับ



4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่เรียกว่า การรวมพลังการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21: โครงการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษที่ 21 (Professional Learning Community (PLC) for 21st Century Classroom) หลังการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ มีผลการประเมินระดับการปฏิบัติของครู ระดับการจัดกิจกรรมการสอนของครู และระดับคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติของวงจรที่ 1 หลังการปฏิบัติของวงจรที่ 1 และวงจรที่ 2 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ 3 ระยะ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินก่อนและหลังการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีรายละเอียดดังนี้ 1) การประเมินระดับการปฏิบัติของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแนวคิดการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม จำนวน 19 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ผู้วิจัยจำนวน 1 คน และผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน 2) คุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนจำนวน 350 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เป็นกลุ่ม

เป้าหมายของผู้ร่วมวิจัย มีผลการประเมินดังนี้

การเปลี่ยนแปลงที่คาดหวัง (Expected Change) ดังนี้ 1) ผลการประเมินระดับการปฏิบัติของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ประเมินได้ก่อนการปฏิบัติ และผลการประเมินหลังการปฏิบัติตามวงจรที่ 1 และวงจรที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87, 3.43 และ 4.33 ตามลำดับ 2) ผลการประเมินผลประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครู มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ประเมินได้ก่อนการปฏิบัติ และผลการประเมินหลังการปฏิบัติตามวงจรที่ 1 และวงจรที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73, 4.07 และ 4.54 ตามลำดับ และ 3) ผลการประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ได้รับผลจากการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครู มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ประเมินได้ก่อนการปฏิบัติ และผลการประเมินหลังการปฏิบัติตามวงจรที่ 1 และวงจรที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66, 4.14 และ 4.73 ตามลำดับ

การเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดหวัง (Unexpected Change) ก่อนดำเนินการวิจัย มีบุคลากรให้ความสนใจน้อยมาก เพราะกลัวการเพิ่มภาระงานจากเดิมที่มากอยู่แล้วจะมีมากขึ้น และครูส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการสอนแบบเดิมๆ ไม่นำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้หรืออาจจะนำมาใช้ได้อย่างไม่เต็มที่ และไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคนิค



การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 หรือทักษะการสอนแบบใหม่ๆ ก็จะไม่รู้เทคนิคใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมา แต่เมื่อมีการพัฒนากระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21” ได้รับการพัฒนาจากทีมงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่อทีมผู้ร่วมวิจัยและสถานศึกษาด้วย ส่งผลให้ครูมีความสนใจและกระตือรือร้นในการฝึกตามทักษะต่างๆ เป็นอย่างมาก ทำให้จากเมื่อก่อนที่คิดว่าจะเป็นการเพิ่มภาระงาน กลับมีแนวคิดใหม่เป็นการมีส่วนร่วมทันที เริ่มให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมทักษะต่างๆ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่ม PLC เพราะมีเพื่อนร่วมวิชาชีพคอยช่วยกันคิด ช่วยกันหาแนวทางในการปรับตัวทำงานร่วมกับบุคคลอื่นนั้น เนื่องด้วยไม่ใช่โรงเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ทำให้ช่วงแรกๆ จะมีอาการเกรงใจ ไม่คุ้นชิน ทำให้ต้องมีการปรับตัวค่อนข้างมาก กว่าจะทำให้ครูเข้าใจและร่วมมือได้ ต้องใช้เวลานาน และค่อยๆ คุยครั้งละคน ผู้วิจัยต้องอดทนรอเพื่อเป้าหมายที่อยู่ข้างหน้า และเพื่ออยากเห็นการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง ทำให้ครูได้มองเห็นวิสัยทัศน์หรือการเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทาง คุณครูได้เห็นคุณค่าร่วม เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย และที่สำคัญเมื่อเห็นภาพความเชื่อมโยงแล้ว ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของ งานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนักรู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็นพันธะสัญญา

ร่วมกัน หลอมรวมเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นขุมพลังสำคัญที่จะเกิดพลังในการไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกัน ในด้านของผู้เรียน นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและร่วมมือให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นจากครูและเพื่อนนักเรียนอื่นให้ทำกิจกรรมเพื่อแสวงหาคำตอบที่สมเหตุสมผลสำหรับตน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะการเรียนรู้

2. การเรียนรู้ (Learning) จากการปฏิบัติ

2.1 การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้วิจัย

การทำงานแบบร่วมมือกันช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และผลสำเร็จของงานได้ดีกว่าการทำงานแบบต่างคนต่างทำอย่างที่เคยเป็นมา ก่อเกิดคุณธรรมประจำใจได้ และยังบ่งบอกถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกันได้เป็นอย่างดี และในเวลาที่มีปัญหาที่ไม่ลงตัวในการนำเสนอก็ช่วยกันแก้ไขได้ในทันที การนำเสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีแก่กันก็เกิดการเสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีที่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าปกติ

2.2 การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมวิจัย

ได้เกิดองค์ความรู้ในการทำงานแบบร่วมมือกันช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และผลสำเร็จของงานได้ดีกว่าการทำงานแบบต่างคนต่างทำอย่างที่เคยเป็นมา ผู้วิจัยเกิดภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วมเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกใน PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อน PLC ได้โดยมีผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจาก



ตนเองก่อนด้วยการลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกๆ คน จนเป็นแบบที่มีพลังเหนียวแน่นให้ ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขกับการทำงานด้วยกันอย่างวิสัยทัศน์ร่วม รวมถึงการนำแบบไม่นำ

2.3 การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สอนน้อยลง เรียนรู้มากขึ้น ครูผู้สอนลดบทบาทในการสอนของตนเองให้น้อยลง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นนักคิด มีความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับนวัตกรรมและความสามารถในการสร้างสรรค์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มุ่งเน้นประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้นและเป็นการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตของผู้เรียน เป็นการเปลี่ยนจากการจัดการศึกษาในเชิงปริมาณไปสู่การจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง

2.4 การเรียนรู้โดยภาพรวม กระบวนการรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กระบวนการ PLC ของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยมทำให้เกิดจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองจากข้างใน หรืออู่อุบัติภาวะความเป็นครูให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การรู้จักตนเองของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อครูมีความเข้าใจธรรมชาติตนเองแล้ว จึงสามารถมองเห็น

ธรรมชาติของ ศิษย์ตนเองอย่างถ่องแท้ จนสามารถสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยยึด การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในชุมชนที่ต้องอาศัยการตระหนักรู้ สติ การฟัง การใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครู ได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ความกรุณาและความอ่อนน้อมเห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญและการฝึกสติ เป็นต้น

3. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติ (Knowledge Gained from Practice) เป็นองค์ความรู้ในลักษณะเป็นทฤษฎีฐานราก (Grounded theory) ในบริบทเฉพาะของการวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงานในโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยมไม่ใช่องค์ความรู้เชิงอ้างอิงที่เป็นผลจากการวิจัยเชิงปริมาณหรือการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งจากภาพประมวลภาพโดยรวมจากการถอดบทเรียนและการสะท้อนผล

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

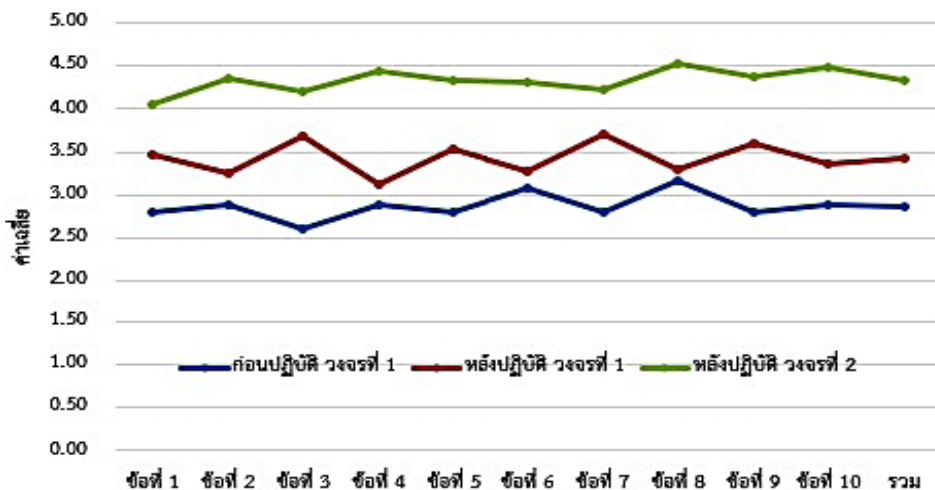
การเปลี่ยนแปลง (Change) จากการปฏิบัติจากผลการวิจัยการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21: กรณีของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม โดยมีผลการประเมิน 3 ด้าน คือ



1) แบบประเมินระดับการปฏิบัติของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 และ 3) คุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ได้รับผลจากการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูทำการประเมินผล 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติ หลังการ

ปฏิบัติวงจรที่ 1 และหลังการปฏิบัติวงจรที่ 2

จากผลการประเมินระดับการปฏิบัติของครูในการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ประเมินได้ก่อนการปฏิบัติและผลการประเมินหลังการปฏิบัติตามวงจรที่ 1 และวงจรที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.874.43 และ 4.33 ตามลำดับ ดังภาพ



ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของครูก่อนปฏิบัติวงจรที่ 1 หลังปฏิบัติวงจรที่ 1 และหลังปฏิบัติวงจรที่ 2

ผลการวิจัยดังกล่าว มีเหตุผลที่นำมาอธิบายได้ดังนี้ 1) เป็นผลจากการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีหลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับการใช้ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย (democratic leadership) ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมกันในลักษณะเป็นความร่วมมือ (Collaboration) ที่ต่างมีสถานะที่เท่าเทียมกัน (Equally) ในการร่วมกันวางแผน (Planning) ปฏิบัติ (Acting) สังเกต (Observing)

และสะท้อนผล (Reflecting) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุคคลอื่นที่นำเอาระเบียบวิธีวิจัยนี้มาใช้แล้วปรากฏผลการวิจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่คาดหวัง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยมที่มีปัญหา ครูจำนวนไม่น้อยใช้ตนเองเป็นที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน และสอนตามความเข้าใจของตนเองมากกว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อเป็นดังนี้ผู้เรียน



โดยมากจึงเรียนจากการจดจำและยึดเนื้อหาที่ผู้สอนเป็นผู้นำเสนอเท่านั้น ไม่ได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิด การค้นคว้า มีผลเสียคือผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงความรู้และเกิดความไม่เข้าใจที่ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้กับการทำงานในชีวิตจริงได้ ทางผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การรวมพลังเพื่อพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้มาจัดการเรียนการสอนให้สามารถตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ เพราะคุณภาพของครูคือหัวใจของการบริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีในการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ว่า คุณภาพของครูช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การเพิ่มทักษะครูจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของการจัดการศึกษา รวมถึงส่งเสริมภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน สอดคล้องกับบทความของวิโรจน์ สารรัตน์และคณะ (2561, หน้า 261-271) เรื่อง ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 สะท้อนถึงกระบวนการที่ศึนภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่มีพื้นฐานความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงและเพื่ออนาคตที่ดีกว่า และความสำคัญของการจัดการและภาวะผู้นำว่าเป็นของคู่กัน ต่างต้องจับมือกัน (Hand in Hand) สอดคล้องกับทัศนะของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีทักษะการสอนที่น่าสนใจและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนให้เกิดความคิดระดับสูงจากกิจกรรมที่ทำท่าย การพูดน้อยฟังมาก ครูควรให้นักเรียนได้พูดคุยอภิปรายร่วมกันในผลที่เกิดขึ้นและยอมรับในผลที่เกิดขึ้นนั้น และให้ถือว่าแม้จะล้มเหลวก็เป็นการเรียนรู้และใช้ความล้มเหลวนั้นเป็นแรงผลักดันให้เขามีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อหาหนทางแห่งความสำเร็จให้ต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้ เป็นผลจากการวิจัยในบริบทเฉพาะของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม ดังนั้น ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยจึงเน้นที่การนำไปใช้ของโรงเรียนแห่งนี้โดยเฉพาะ คือ การนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้และองค์ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติในงานวิจัยนี้ไปเป็นบทเรียนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนด้วยแนวคิดการพัฒนาทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 ต่อไปอีกอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการริเริ่มนำเอาแนวคิดใหม่อื่นๆ มาเป็นประเด็นเพื่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนด้วย เช่น กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ทักษะสำหรับครูและทักษะสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาเทคนิควิธีการสอนของ



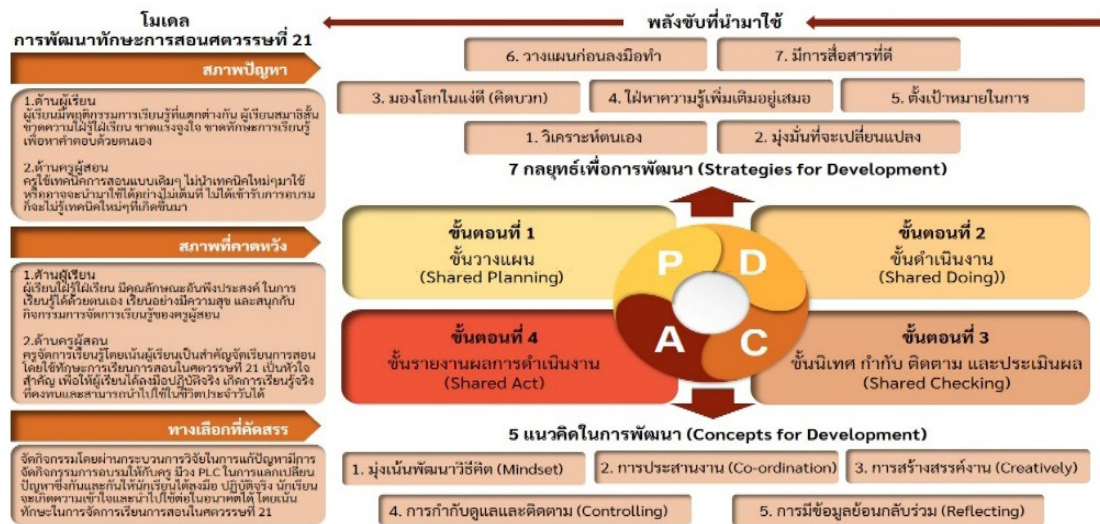
ครูในหลากหลายรูปแบบ และร่วมสร้างสรรค์เป็น นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสู่การเป็น วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

1.2 ผลจากการวิจัยนี้ทำให้ได้ความรู้ใหม่ (New Knowledge) จากการปฏิบัติแม้จะเป็น ความรู้ใหม่ในบริบทเฉพาะของโรงเรียนเทศบาล บ้านสามเหลี่ยมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงและการเรียนรู้ แต่อาจ นำความรู้ใหม่ไปศึกษาต่อยอด เช่น การสร้าง นวัตกรรมทางการศึกษาด้วยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) เป็นต้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

งานวิจัยนี้ได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ในบริบท เฉพาะของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม ที่อธิบายได้ด้วยกรอบแนวคิดการวิเคราะห์พลังขับ (Force-Field Analysis) ของ Kurt Lewin (1943,

pp. 292-310) ดังรายละเอียดที่กล่าวถึงในสรุปผล การวิจัยนั้น ถือเป็นองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพราะการวิจัยประเภทนี้ มุ่งการเปลี่ยนแปลงและ มุ่งให้เกิดการกระทำเพื่อบรรลุผล ผู้วิจัยได้นำ โมเดลปฏิบัติการ 4 ขั้นตอนเพื่อปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม การรวมพลังพัฒนาทักษะการสอนศตวรรษ ที่ 21: กรณีของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม เพื่อเข้าสู่จรรยาบรรณดำเนินงานในขั้นตอนประกอบด้วย 7 กลยุทธ์เพื่อการพัฒนา (Strategies for Development) 5 แนวคิดในการพัฒนา (Concepts for Development) และขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการดำเนินงาน (Do) 3) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงาน (Check) 4) ขั้นที่ 4 ขั้นการรายงานผล การดำเนินงาน (Action) ดังภาพ



ภาพที่ 2 กลยุทธ์ แนวคิด วิธีการพัฒนาและสภาพที่คาดหวัง ของการพัฒนาเพื่อปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะการสอนศตวรรษที่ 21: กรณีของโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม



องค์ความรู้จากการปฏิบัติดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยถือเป็นทฤษฎีฐานรากจากการกระทำร่วมกันในภาคสนาม เป็นองค์ความรู้จากการปฏิบัติในบริบทเฉพาะพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ไม่เป็นทฤษฎีทั่วไป (Universal Theory) ที่จะนำไปใช้อ้างอิงถึงประชากรได้ ดังทัศนะของ Coghlan & Brannick (2007, pp. 59-74) และ James, Milenkiewicz

& Bucknam (2008) ที่กล่าวว่า ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีข้อจำกัดในการนำไปเผยแพร่หรืออ้างอิง แต่สามารถนำผลประเด็นข้อคิดหรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่กำลังมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันได้

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นติ้ง.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. (2560). ครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การศึกษารัฐทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 7(2), 14-29.
- วิโรจน์ สารรัตน์ และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(1), 261-271.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2561). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สุทธิวรรณ ตันติธรรณวงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 10(2), 2843-2854.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 8(1), 1-17.
- Brannick, T., & Coghlan, D. (2007). In Defense of Being “Native”: The Case for Insider Academic Research. *Organizational Research Methods*, 10(1), 59-74.
- James, E. A., Milenkiewicz, M. T., & Bucknam, A. (2008). *Participatory action research for educational leadership: Using data-driven decision making to improve schools*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Lewin, K. (1943). Defining the 'Field at a Given Time'. *Psychological Review*, 50(3), 292-310.
- Mills, G. E. (2007). *Action research: A guide for the teacher researcher*. Ohio: Prentice Hall Columbus.

